

JYRKI VESIKANSA

Nettikyselyjä ei myydä "galluppeina"

Jyrki Vesikansan iltapäivälehtien nettikyselyjä koskeva huomautus Juhana Vartiaiselle (Haik 4/2004 s. 540).

■ Ruotiessaan professori Juha Siltalan tunnettua teosta dosentti Juhana Vartiaisen olisi kannattanut olla tarkka omissa sanomisis-

saan. Iltapäivälehdet eivät suinkaan markkinoi "mielenosoituksiaan" "galluppeina", kuten Vartiainen väittää. *Iltalehdessä* ao. palstan nimenä on nykyään "Päivän kysymys", *Ilta-Sanomissa* "Nettikysely tänään". Tohtori George Gallupin menetelmiä edustavine otoksineen, t-testeineen, varmuusväleineen ja poliittisine korjauskertoimineen osataan toimituksissa kunnioittaa ja kohtuullisen hyvin käyttääkin omissa yhteyksissään.

Kyselypalstoja voi lähinnä verrata lehtien yleisön osastoihin, mutta myös viranomaisille osoitettujen valitusten ja kantelujen tai erilaisten kirjekokoelmien ja kokouspöytäkirjojen antamaan kuvaan ns. yleisestä mielipiteestä. Kaikkia näitä lähteitä historioitsijat ovat käyttäneet selvittäessään ihmisten näkemyksiä tietyssä tilanteessa.

Verkko- ja kännykkäkyselyihin voi tietenkin masinoida vastauksia siinä kuin Suurin suomalainen -kilpailuun. Puoluetoimistot ja etutahot ovat kautta aikojen yrittäneet ututtaa propagandaansa yleisön osastoihin. Se on tosin vaikeutunut, kun ainakin *Helsingin Sanomat* ja *Hufvudstadsbladet* vaativat nykyään pääsääntöisesti kirjoittajan nimen julkistamista. Toki muuan kulttuurialan neuvos vaivautui kiertelemään eri kaupungeissa postittaakseen keksityillä lähettäjän nimillä varustettuja puheenvuoroja *Uuteen Suomeen* vaihtelevasti leimatuissa kirjekuorissa.

Historioitsijoiden kannattaisi arvostaa yhteiskuntatieteiden positivistisia menetelmiä. Juha Siltalan tapa tehdä ilmeisen vinon kirje- ja haastatteluaaineiston perusteella lennokkaita johtopäätöksiä voi tarjota esikuvan vaikka millaisten hurmosliikkeiden kiihotukselle. Suomettarelaisen sosiaalireformismien ja keynesiläisyyden kannattajana yhdyin poliittisesti moniin hänen johtopäätöksiinsä, mutta niiden perustelutapa ei aina vastaa objektiivisuuteen pyrkivän tieteen periaatteita. ■